

Jaarverslag 2019

Stichting Museumpark Archeon

Jaarverslag Stichting Museumpark Archeon		
		KVK 27346253
Naam opdrachtgever	Stichting Museumpark Archeon Archeonlaan 1a 2408 ZB Alphen aan den Rijn	

Stichting Museumpark Archeon Jaarverslag 2019

Copyright ©2020 Stichting Museumpark Archeon

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.

Inhoud	3
1. Introductie.....	4
Voorwoord	4
2. Publiek.....	5
Bezoekers	5
Bezoek met de Museumkaart	5
Archeologiehuis bezoekers	6
Statistieken.....	6
Activiteiten	9
Evenementen	9
Lezingen.....	10
Exposities.....	10
Tentoonstellingen in het park	10
Presentatie	12
Marketing en communicatie	13
MEDIA-AANDACHT	13
3. Collectie.....	15
Collectieverloop	16
Aanwinsten en restauratie in het Museumpark.....	16
Registratie	16
Kerncollectie Archeologische Voorwerpen	16
Kerncollectie Reconstructies	16
Kerncollectie Documenten	17
Onderzoek en publicatie	17
Projecten	17
4. Bedrijfsvoering	17
OR & cao.....	18
Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).....	18
Medewerkers	18
Vrijwilligers	18
Veiligheid.....	19
Afhandeling klachten.....	19
Archeon en duurzaamheid	19
5. Governance	20
Bestuursmodel	20
Samenstelling	20
Rooster van aftreden.....	21
CCG.....	21
Onafhankelijkheid	21
Bezoldiging	21
Vergaderingen bestuur 2019.....	21
Bijlage.....	23
Bijlage I: Het LAND van ANWB Leukste uitje van Zuid-Holland Verkiezingsrapport	23

1. INTRODUCTIE

VOORWOORD

In 2019 vierde Museumpark Archeon zijn 25-jarig bestaan. Een hoogte punt daarbij was de overhandiging van een replica vloer van het badhuis uit Heerlen door de Ver. Vrienden van Archeon en dat officieel werd geopend door de commissaris van koning in Zuid Holland.

Stichting Museumpark Archeon is opgericht in 2009 ter gelegenheid van de bouw van de replica van de Romeinse Villa Rijswijk welke in 2011 officieel is geopend door Hare Koninklijke Hoogheid prinses Máxima. In de Villa Rijswijk zijn ondergebracht Het Romeins Museum Alphen aan den Rijn en het Archeologiehuis Zuid-Holland.

In 2015 volgde de museale erkenning van de Stichting met hierop aansluiting bij de Stichting Museumkaart.

In 2019 zijn de contacten met het Ambachten Lab geïntensiveerd. Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland heeft in 2018 het initiatief genomen voor het AmbachtenLab in het Nederlands

Openluchtmuseum. Hiermee werd aangesloten bij de oproep van minister Ingrid van Engelshoven in haar visiebrief 'Cultuur in een open samenleving' (maart 2018) om nieuw gebruik van oude ambachten te stimuleren.

Het museumpark Archeon neemt deel aan de in 2006 opgerichte Canon van Nederland, waarbij wij 6 van de 50 vensters kunnen presenteren.

De Nationale Museumweek met de Museumkaart Match-Avond in april, de Museumkidsweek in oktober en de uitreiking van de Kidsproof Museum Award in november zijn enige activiteiten waar Museumpark Archeon graag en ook in 2019 zeer succesvol in heeft geparticipeerd.

In samenwerking met de Vereniging Vrienden van Archeon zijn, mede in het kader van het 25-jarig jubileum, mooie projecten gerealiseerd waaronder een mozaïekvloer in het Romeinse badhuis in Museumpark Archeon. In samenwerking met het Thermen museum in Heerlen is er een replica van de badhuisvloer in Heerlen geplaatst in het badhuis van Archeon De commissaris van de Koning van Zuid-Holland Jaap Smit heeft de inauguratie van de vloer verricht op 10 mei.

Er zijn dit jaar meer vrijwilligers betrokken geweest bij projecten dan voorheen en ook zijn er meer vrijwilligersuren ingezet in Museumpark Archeon. Er zijn grote inspanningen verricht door deze vrijwilligers op het gebied van onderhoud van de 43 locaties van Archeon.

Een voorbeeld in het vervangen van de staanders, vloer en trap van de Romeinse Castellum muur, dat zijn voltooiing nadert. Daarnaast is ook gestart met de vervanging c.q. reparatie van de reeds aanwezige secreten bij de middeleeuwse huizen. De komende jaren is de vervanging van diverse rieten daken gepland. Een investeringsplan is hiervoor opgesteld met waarborging voor de vereiste kwaliteit van het te verrichten werk.

De wintertentoonstelling "Ubi est.. Spartacus", over de ontsnapte Romeinse gladiator en leider van een slavenopstand, is gerealiseerd voor de periode december 2019 tot met het eerste kwartaal 2020.

Op de Zwammerdam Restauratiewerf is de restauratie en reconstructie van het Romeinse schip Zwammerdam 2 in volle gang. Met de bijdrage van OC&W die wij mochten ontvangen uit handen van minister Ingrid van Engelshoven wordt de restauratie van de Zwammerdam 6 en Zwammerdam 1 in gang gezet. Hiervoor wordt een tweede locatie gebouwd op het terrein van Museumpark Archeon om het hout te kunnen ontdoen van de dikke laag conserveringsmiddel en klaar te maken voor restauratie. Ook zijn de contacten met het scheepvaartmuseum Batavialand verstevigd. Dit museum houdt toezicht op de Romeinse schepen namens de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed.

Het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon is uitgebreid met een bestuurslid algemene zaken en heeft de relaties met vele partners kunnen intensiveren en samen met hen initiatieven weten op te starten. Het beleidsplan 2021-2024 is tussentijds getoetst en waar nodig heeft het bestuur zaken geactualiseerd.

Namens het bestuur:

Niko A. Geerlings
Voorzitter Stichting Museumpark Archeon

Foto bestuur Stichting Museumpark Archeon v.l.n.r.: Secretaris Karel Innemee, voorzitter Niko Geerlings, bestuurslid Adelheid Ponsioen, Penningmeester Jack Veldman

Canon van
Nederland

2. PUBLIEK

BEZOEKERS

Het bezoekersaantal is in 2019 met 3.393 toegenomen tot 98.414. Dit betreft de bezoekers aan het Romeins Museum en Archeologiehuis Zuid-Holland dat gevestigd is in de Villa Rijswijk in Museumpark Archeon. Met presentaties van o.a. de Thea Beckmanprijs, openingen, lezingen van de AWN en Ver. Vrienden van Archeon etc. over 2019 zijn dat 1.946 personen. Het aantal bezoekers met een Museumkaart is gestegen naar 79.702 (zij bezoeken Museumpark Archeon en ook het Archeologiehuis Zuid-Holland). In de winter van 2018/2019 was de derde wintertentoonstelling, deze keer met de titel "Het ontstaan van Holland". De winterse thema's, in combinatie met de ijsbaan en een tentoonstelling, boden de bezoekers een aangename winterse dag uit.

Foto v.l.n.r.: gedeputeerde Willy de Zoete van de provincie Zuid-Holland, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Ingrid van Engelshoven

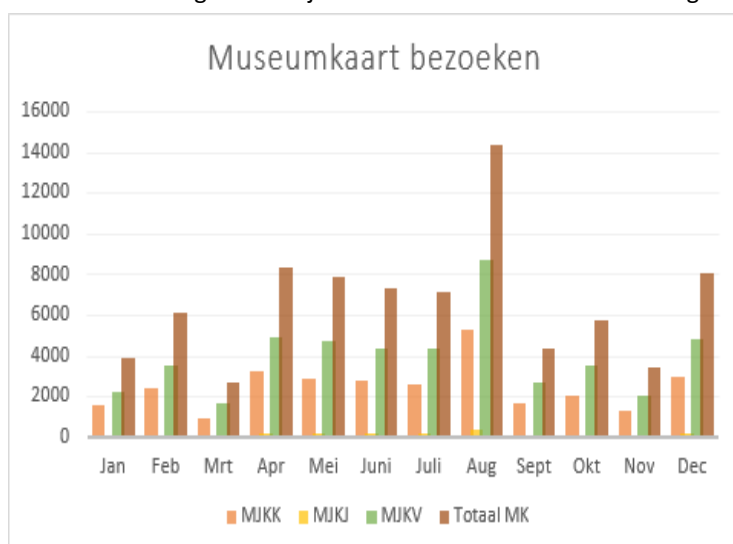

Foto v.l.n.r.: wethouder Alphen aan den Rijn Kees van Velzen, burgemeester Alphen aan den Rijn Liesbeth Spies, Commissaris van de Koning in Zuid-Holland Jaap Smit

BEZOEK MET DE MUSEUMKAART

In juli 2016 is de Museumkaart ingevoerd voor Archeon. 2019 is het derde jaar dat het hele jaar door de Museumkaart gebruikt kon worden. Onderstaande data geven aan hoeveel bezoekers er geweest zijn in 2019 en in welke samenstelling.

	2018	2019			
	Totaal	Totaal	0-12	12-18	18+
Jan	3.942	3.933	1.631	91	2.211
Feb	2.074	6.151	2.458	135	3.558
Mrt	3.031	2.715	962	45	1.708
Apr	5.761	8.400	3.279	225	4.896
Mei	11.521	7.860	2.920	184	4.756
Juni	5.451	7.335	2.779	212	4.344
Juli	7.717	7.147	2.579	188	4.380
Aug	14.080	14.438	5.284	412	8.742
Sept	4.976	4.381	1.645	66	2.670
Okt	8.526	5.798	2.103	147	3.548
Nov	1.987	3.485	1.357	30	2.098
Dec	7.243	8.059	3.024	198	4.837
Totaal	76.309	79.702	30.021	1.933	47.748

ARCHEOLOGIEHUIS BEZOEKERS

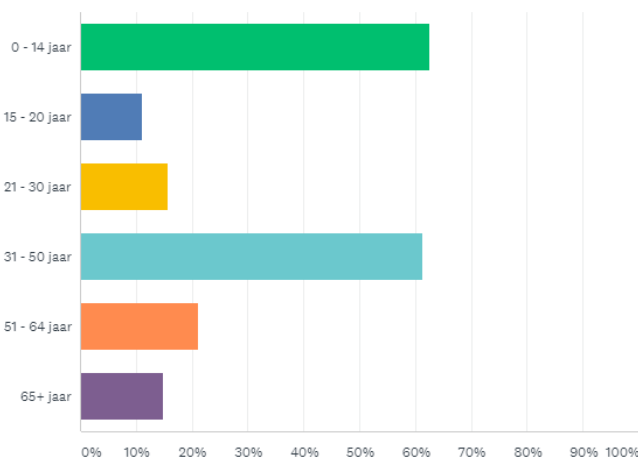
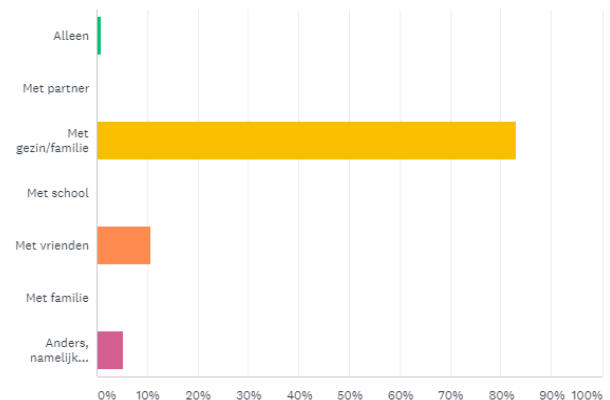
Jaar	Aantal
2012	38.152
2013	49.065
2014	49.547
2015	44.761
2016	59.284
2017	99.454
2018	94.630
2019	98.414

STATISTIEKEN

Er is in 2019 een totaal van 1.188 enquêtes afgenomen bij de bezoekers, welke in SurveyMonkey zijn ingevoerd. Onderstaande cijfers zijn op basis van deze data en omvatten niet de gegevens van schoolbezoeken.

In welk gezelschap bent u in Archeon?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Alleen	0,80%	9
Met partner	0,00%	0
Met gezin	83,13%	931
Met vrienden	10,71%	120
Met familie	0,0%	0
Anders, namelijk...	5,36%	60
Aantal ingevuld		1.120

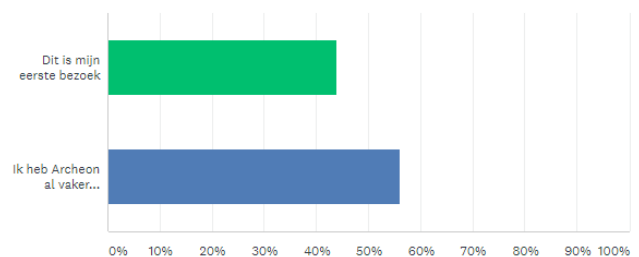

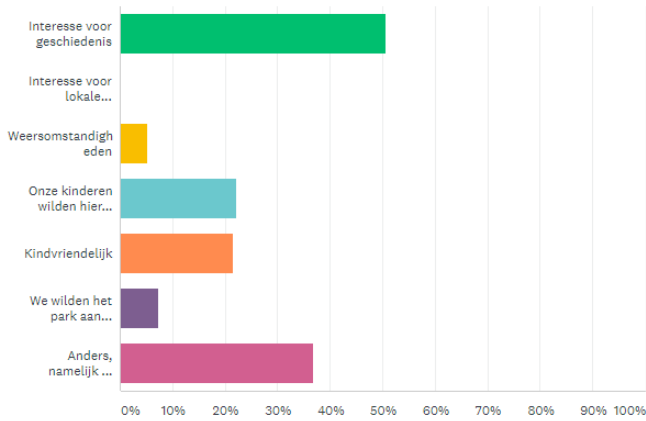
Hoe oud bent u en/of uw gezelschap?

Antwoorden (meerkeuze)	Percentage	Aantal
0 - 14 jaar	62,58%	704
15 - 20 jaar	11,02%	124
21 - 30 jaar	15,64%	176
31 - 50 jaar	61,33%	690
51 - 64 jaar	21,07%	237
65+ jaar	14,93%	168
Aantal ingevuld		1.125

Hoe vaak heeft u Archeon al bezocht?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Dit is mijn eerste bezoek	44,02%	519
Ik heb Archeon al vaker bezocht.	55,98%	660
Aantal ingevuld		1.179

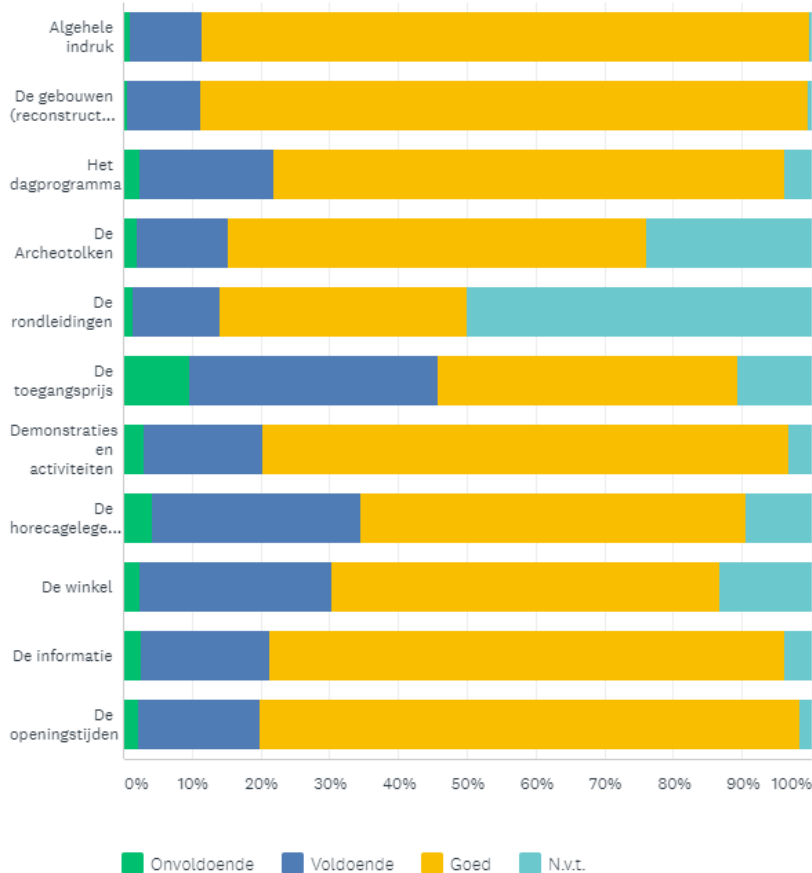

Waarom heeft u voor Archeon gekozen?

Antwoorden (meerkeuze)	Percentage	Aantal
Interesse voor geschiedenis	50,64%	593
Interesse voor lokale geschiedenis	0%	0
Weersomstandigheden	5,29%	62
Onze kinderen wilden hier naartoe	22,20%	260
Kindvriendelijk	21,52%	252
We wilden het park aan anderen laten zien	7,34%	86
Anders, namelijk ...	36,72%	430
Aantal ingevuld		1.171

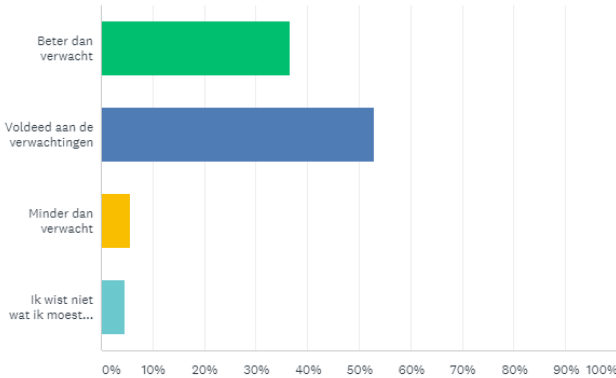
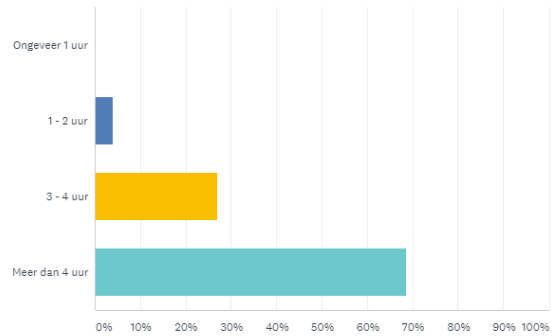
We vragen u de volgende onderdelen van uw dagje Archeon te beoordelen

Antwoorden	Onv.	Vold.	Goed	N.v.t.	Gem. (0-3)	Aantal
Algehele indruk	1,03%	10,50%	88,30%	0,17%	2,87	1.162
De gebouwen/reconstructies	0,68%	10,61%	88,37%	0,34%	2,88	1.169
Het dagprogramma	2,48%	19,35%	74,32%	3,85%	2,75	1.168
De Archeotolken	1,91%	13,40%	60,84%	23,85%	2,77	1.149
De rondleidingen	1,42%	12,67%	35,96%	49,96%	2,69	1.129
De toegangsprijs	9,69%	36,04%	43,63%	10,65%	2,38	1.146
Demonstraties & activiteiten	3,01%	17,37%	76,44%	3,18%	2,76	1.163
De horecagelegenheden	4,31%	30,28%	56,00%	9,40%	2,57	1.159
De winkel	2,41%	27,84%	56,47%	13,28%	2,62	1.160
De informatie	2,59%	18,76%	74,94%	3,72%	2,75	1.157
Openingstijden	2,24%	17,59%	78,64%	1,53%	2,78	1.114
Aantal ingevuld						1.174

Hoelang duurde uw bezoek aan Archeon?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Ongeveer 1 uur	0,26%	3
1 - 2 uur	3,96%	45
3 - 4 uur	27,29%	308
Meer dan 4 uur	68,69%	781
Aantal ingevuld		1.137

Wat vond u van uw dagje Archeon?

Antwoorden	Percentage	Aantal
Beter dan verwacht	36,54%	414
Voldeed aan de verwachtingen	52,96%	600
Minder dan verwacht	5,74%	65
Ik wist niet wat ik moest verwachten	4,68%	53
Aantal ingevuld		1.133

Enkele waarnemingen op basis van deze gegevens zijn:

- ☞ Het grootste gedeelte van de respondenten bezoekt Archeon in gezinsverband (83,13%).
- ☞ 61,33% van de respondenten gaf aan dat er in hun groep bezoekers tussen de 31-50 jaar aanwezig waren, en 62,58% was tussen de 0-14 jaar, wat strookt met het beeld van een kerngezin. Slechts 11,02% komt uit de jongerengroep van 15-20. Dat kan samenhangen met het feit dat zij ook al via school langs zijn geweest. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met vorig jaar. Er valt nog veel winst te behalen binnen de doelgroep van 21-30 jaar.
- ☞ Men bezoekt Archeon hoofdzakelijk uit interesse voor geschiedenis (50,64%), maar ook omdat de kinderen van respondenten hiernaartoe willen (22,20%) en omdat Archeon kindvriendelijk is (21,52%). Bezoekers winnen dus advies in bij hun kinderen over mogelijke dagjes uit.
- ☞ Meer dan de helft van de respondenten (55,98%) heeft Archeon al eerder bezocht. Men komt dus terug voor een gevarieerd aanbod.
- ☞ Mensen blijven over het algemeen langer dan vier uur in het park (86,69%). Mensen blijven relatief lang in het park – het grootste gedeelte komt niet slechts een uurtje langs (0,26%).
- ☞ De beoordelingen voor de verschillende aspecten van Archeon zijn ruim voldoende (2,7 op een schaal van 3 gemiddeld). Voor 52,96% voldeed hun bezoek aan de verwachtingen, en voor 36,54% was hun bezoek zelfs beter dan verwacht. Dit is al een vergelijkbaar percentage t.o.v. vorig jaar, maar hier valt nog steeds winst te behalen.

ACTIVITEITEN

EVENEMENTEN

Museumpark Archeon heeft als doelstelling een divers aanbod te realiseren, waaronder o.a. jaarlijks een grootschalig evenement, festivals voor een diverse doelgroepen, een Romeins Festival en vier tot acht thema-weekeinden. 2019 laat een gevarieerd aantal onderwerpen zien die zijn georganiseerd.

Datum	Evenement
23 december t/m 31 maart 2019	Badhuis Tentoonstelling "Het ontstaan van Holland"
10 januari	Archeon verkozen tot onderneming van het jaar
12 januari	Open dag voor Alphenaren
28 januari	Geslaagde projecten Technasium
12 februari	Het eerste Limes journaal over Brittenburg
13 maart	Nationale Boomfeest dag
22 maart	Nationale Pannenkoeken dag
12 april	Museumkaart Match avond
13-14 april	Nationale bijentelling
13-14 april	Schots weekend, Schotse historie van 1300 tot heden
19-22 april	Allemandend 17 -eeuws zeemansbestaan
4-12 mei	Nationale Romeinen week
10 mei	Onthulling Mozaïekvloer in het badhuis door Commissaris van de koning Jaap Smit
1-2 juni	Prehistorisch weekend
8 juni	Grijze Jager dag met schrijver John Flanagan
9-10 juni	Viking weekend
6-7 juli	Textiel weekend
28 juli-10 augustus	20e Romeins festival
31 juli	Romeinen in Wilhelmina Kinderziekenhuis
31 juli	Introductie "Ontdekkingsreis in Archeon" een verhalenbundel geschreven door de schrijvers van de Ronde Tafel
3 augustus	Roman Night
31 augustus-1 september	Bijen weekend
14 september	Uitreiking Thea Beckmanprijs voor het historisch kinderboek
21-22 september	Culinair weekend met Pierre Wind
28-29 september	Riddertoernooi
12 oktober	Ontvangst cheque Mondriaanfonds van Minister Ingrid van Engelshoven
19-oktober	Freaky Nights
7-8 december	Midwinter Fair
15 december	Opening van buslijn naar Archeon
14 en 15 december	Schaatsen op de ijsbaan
16 t/m 20 december	Schoolschaatsen
21 december	Open dag voor Alphenaren
21 december t/m 22 maart	Badhuis Tentoonstelling 'Ubi est.. Spartacus'
21 december t/m 5 januari	Vier de winter met de ijsbaan en de gochelshow

LEZINGEN

In 2019 zijn er door de V.V.v.A. wederom interessante lezingen georganiseerd in het auditorium van het Archeologiehuis Zuid-Holland. Naast de lezingen in dit overzicht zijn er bij de verschillende openingen aanvullende lezingen geweest. De doelstelling voor beleidsperiode 2016-2020 is om maandelijks een lezing te faciliteren.

Datum	Titel	Spreker	Door:
8-1-2019	Mythes en waarheid over het oude Egypte	Drs. Jeroen van Eijk	V.V.v.A.
6-2-2019	De Atlantikwall in Zuid-Holland	Kees Nijsingh	V.V.v.A.
6-3-2019	Migratie en identiteit in Amsterdams Gouden Eeuw	Drs. Marijn Stolk	V.V.v.A.
10-4-2019	Middeleeuwse tuinen in oost en west	Drs. Annemarieke Willemsen	V.V.v.A.
13-4-2019	Romeins mozaïek leggen	Drs. Corrie van Egmond	V.V.v.A.
8-5-2019	Acht eeuwen droge voeten aan de oude Rijn	Gert Kroeze	V.V.v.A.
5-6-2019	Terug naar de Thermen	Drs. Karen Janeson	V.V.v.A.
21-8-2019	Archeon en de prehistorie	Drs. Wilko van Zijverden	V.V.v.A.
11-9-2019	Without bees no food	Dr. Koos Biesmeijer	V.V.v.A.
9-10-2019	Vrouwengeneeskunde in de middeleeuwen	Prof. Dr. Orlanda Lie	V.V.v.A.
9-11-2019	Romeinse vicus aan de Rijn, onderzoek en publiek	Drs. Julia Chorus	V.V.v.A.
13-11-2019	Vroegmiddeleeuwse veenontgining in Noord-Holland	Drs. Gerard Alders	V.V.v.A.
11-12-2019	Vree ende vrolijcheyt, Kerst in de middeleeuwen	Wiel van der Mark en Clara Oscura	V.V.v.A.
25-6-2019	Workshop "Achter glas schilderen"	Jan de Frankrijker	V.V.v.A.

EXPOSITIES

Museumpark Archeon heeft tot doel gesteld om jaarlijks ten minste één wisseltentoonstelling te realiseren in het Archeologiehuis Zuid-Holland. Daarnaast is de wintertentoonstelling in het Romeinse badhuis van half december tot april met jaarlijks een nieuwe inhoudelijke invulling een vast onderdeel van het jaarprogramma.

TENTOONSTELLINGEN IN HET PARK

Badhuis tentoonstelling: Het ontstaan van Holland!

23 december 2018 t/m 31 maart 2019

Het ontstaan van Holland staat komende winter centraal in de tentoonstelling in het badhuis van Archeon. "Van Gerulf tot 'onze' Floris, begin en einde van "Het Hollandse Huis."

Het Hollandse Huis is de naam van de eerste familie die als graven aan het roer stonden van het gewest dat we nu kennen als Holland. Naar hun stamvader worden deze graven ook wel de Gerulfingen genoemd.

Gerulf zelf is dan wel de naamgever van het geslacht, over zijn persoon en zijn tijd weten we nog niet zo heel veel. Het is de negende eeuw, de periode waarin de lage landen te kampen hebben met vele invallen van Vikingen. Maar toch weten de Friezen, zo worden de bewoners van toenmalig west Nederland genoemd, hun grond te bewerken en handel te drijven. Er is ook ruimte voor vernieuwing: zowel van de Vikingen als van de rondreizende geestelijken neemt men gewoontes en opvattingen over. Een geschiedenis begint.

De stoel van Overschie

In de tentoonstelling zijn prachtige voorwerpen uit Gerulfs tijd te zien. Hoe leefde men, en waar geloofde men in? Het was regelmatig nodig om de wapens te kruisen, ook daarvan zien we voorbeelden in de tentoonstelling. Alle objecten zijn originele vondsten of prachtige replica's.

Zo kan de bezoeker zelf eens voelen hoe goed (of slecht?) de zetel van de graaf zat.

'Onze' Floris

De tentoonstelling bestaat uit twee gedeeltes. Het tweede deel is als een spiegel voor het eerste. Hier zien we het einde van het Hollandse Huis, met niemand minder dan Floris V. Het is dan vierhonderd jaar later, Holland heeft naam gemaakt. Het graafschap is veel dichter bevolkt en rijker. De kerk heeft veel invloed en politiek is een spel geworden dat iedereen aangaat. Omdat Floris veel doet voor boeren, wordt hij door hen op handen gedragen. Ze noemen hem zelfs hun god: "der keerlen god" is zijn bijnaam.

Het politieke wespennest wordt Floris fataal. Hij wordt vermoord door een groep edelen. Zijn zoon volgt hem op, maar overlijdt niet lang daarna, nog voor hij volwassen is.

Ook uit de dertiende eeuw zijn vele prachtige voorwerpen bijeengebracht in deze tentoonstelling.

De Vikingen hebben mensen lang aan het denken gezet. Ten eerste om hun afschrikwekkende plundertochten, maar ook om hun prachtige kunstvoorwerpen en geheimzinnige cultuur. De faam van Floris was groot en bleef ook na zijn dood lang bestaan. Hij is zijn leven lang graaf van Holland geweest en verrichtte veel belangrijk werk. In de literatuur leeft hij voort, zoals in Vondels toneelstuk *Gijsbrecht van Amstel*, dat eeuwenlang ieder jaar is opgevoerd in Amsterdam.

Voortleven in verhalen is niet zonder risico. Er kan een heel nieuw verhaal ontstaan, dat misschien ver van de werkelijkheid af staat. Denk maar aan het spelletje 'doorfluistertje'. Ook voor de fabelachtige kanten van de beide periodes is ruimte op deze tentoonstelling. Een tentoonstelling in twee gedeeltes waardoor een beeld ontstaat van het begin van Holland. Je kunt er letterlijk spelen met bordspellen die bij Gerulf en bij Floris ook op tafel stonden. Tevens zijn er prachtige vondsten uit collecties in Nederland en ter aanvulling filmbeelden en illustraties waarbij de bezoeker ook zelf mee kan doen aan de activiteiten. Een tentoonstelling voor jong en oud!

Samenwerking met musea

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door de provincie Zuid-Holland en bruikleengevers: RMO te Leiden, Fries Museum te Leeuwarden, Archeologisch depot Provincie Zuid-Holland, Archeologisch depot Provincie Noord-Holland – Castricum Huis van Hilde-, Boor – Archeologisch Depot Rotterdam. Tevens zijn er verschillende privéverzamelaars die hun originele en replica's voor deze speciale tentoonstelling in bruikleen hebben gegeven.

Archeologiehuis Zuid-Holland tentoonstelling: Drakentanden in de Duinen. Oorlogssporen van de Atlantikwall.

5 juli 2018 t/m 6 juli 2019

De tentoonstelling vertelt de verhalen achter een serie voorwerpen uit de Tweede Wereldoorlog, die bij toeval in de Hollandse duinen werden gevonden door natuurbeheerders.

Als je door de prachtige natuurgebieden van de Hollandse duinen struikt, is de Tweede Wereldoorlog niet het eerste waar je aan denkt. Toch lag in dit gebied een deel van de Atlantikwall, de linie die de Duitse bezetter van Noorwegen tot het Franse Biarritz heeft aangelegd om een geallieerde invasies te voorkomen. Her en der in het landschap liggen nog bunkers, muren en versperringen. Ook andere objecten uit de tijd van WOII zijn in het gebied achtergebleven. In de Hollandse Duinen kwam door opstuivend duinzand een serie van deze voorwerpen vrij te liggen, waarna ze werden gevonden door natuurbeheerders.

Naast de verhalen die schuilgaan achter deze voorwerpen, wordt in de tentoonstelling aandacht besteed aan de zogenaamde Vordere Wasserstellung. Deze eveneens door de Duitse bezetter meer landinwaarts aangelegde verdedigingslinie, was bedoeld als achtergang voor het geval de Atlantikwall door de geallieerden werd doorbroken. Het

tracé van deze linie liep over het grondgebied van Alphen aan den Rijn, Gouda en Moordrecht. Drie drakentanden, piramidevormige versperringsblokken, die buiten het Archeologiehuis Zuid-Holland zijn te zien, waren onderdeel van de Vordere Wasserstellung. Ze zijn gevonden in Moordrecht en door de gemeente Zuidplas in bruikleen gegeven voor de duur van de tentoonstelling.

"Drakentanden in de Duinen. Oorlogssporen van de Atlantikwall" is ontwikkeld in het kader van de Erfgoedlijn Atlantikwall en wordt financieel mede mogelijk gemaakt door provincie Zuid-Holland. Daarnaast ondersteunen het Erfgoedfonds van gemeente Alphen aan den Rijn en de J.E. Jurriaans Stichting de expositie financieel. Leo Maat, wethouder cultureel erfgoed van de gemeente Alphen aan den Rijn, opent de tentoonstelling.

‘Winter tentoonstelling: ‘Ubi est.. Spartacus

21 december 2019 t/m 22 maart 2020

‘Waar is.. Spartacus’.

In deze bijzondere tentoonstelling ontdek je de legende van Spartacus.

PRESENTATIE

Drietelige teksten.

De beschrijving van de collectie en alle teksten waren voorheen opgesteld in het Nederlands. In 2019 zijn alle presentaties drietelig t.w. Nederlands, Engels en Duits. Gesproken teksten zijn nu ook drietelig en de filmbeelden zijn voorzien van een Engelse ondertiteling.

Digitalisering.

Digitalisering van de collectie. Het prins Bernhard Cultuur Fonds Zuid-Holland verleent subsidie voor het digitaliseren van de erfgoed collectie. Er is deelgenomen aan de cursus digitalisering van het Erfgoedhuis Zuid-Holland en de aanvraag van de cofinanciering door het Pr. Bernhard Fonds is gehonoreerd. Samen met de vrijwilligers van de V.V.v.A. zal er aan dit project gewerkt worden en ook en zeer nauwe samenwerking met het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland.

MARKETING EN COMMUNICATIE

Er is veel op het gebied van marketing en communicatie uitgevoerd voor Museumpark Archeon. Er loopt altijd promotie via sociale media, en ook vaak worden activiteiten van Museumpark Archeon opgepakt in de lokale pers. Daarnaast wordt er meegegaan aan een hoeveelheid acties en staat Museumpark Archeon op diverse beurzen (waaronder de NOT en de Smaak van Italië). In 2019 was er de deelname aan de ITB in Berlijn om buitenlandse toeristen naar Archeon te laten komen. Museumpark Archeon is meermaals genomineerd geweest voor diverse prijzen zoals de Museum Kidsproof Award, de FD Gazelle award en het leukste uitje van Zuid-Holland (ANWB).

MEDIA-AANDACHT

Media-aandacht was er in 2019 wederom zeer groot. Het 25-jarig bestaan was het hoofdthema. Hoofdevenement was het bezoek van minister Van Engelshoven aan de Zwammerdamwerf en de overhandiging van een cheque namens het Mondriaanfonds t.b.v. de restauratie. De overhandiging van een replica van de vloer van het Thermenmuseum als jubileum cadeau van de Vereniging Vrienden van Archeon en de 1500 zonnepanelen die op de parkeerplaats zijn gerealiseerd om Museumpark Archeon energie neutraal te maken zijn enkele andere voorbeelden.

Hieronder een overzicht van enkele media hoogtepunten:

- **De uitbreidingsplannen van Archeon**
- **De stijging in bezoekerscijfers**
- **Romeinen bezoeken WKZ & Introductie verhalenbundel 'Op avontuur'**

De verhalenbundel "Op avontuur: Ontdekkingsreis in Archeon" werd tijdens het jaarlijkse bezoek van de Romeinse soldaten uit museumpark Archeon in Alphen aan den Rijn aan de jonge patiëntjes in het Wilhelmina Kinderziekenhuis in Utrecht ten doop gehouden.

Namens de Schrijvers van de Ronde Tafel (een collectief van zestien schrijvers, die kinderboeken schrijven vanuit een historisch perspectief) overhandigde schrijfster Martine Letterie deze verhalenbundel aan alle hier verblijvende kinderen.

Foto v.l.n.r.: Schrijver van de Ronde tafel Jaap Smit, patiënt Wilhelmina Kinderziekenhuis, Schrijver van de Ronde Tafel Martine Letterie, Voorzitter Schrijvers van de Ronde Tafel Suzanne Wouda.

Foto: bezoek Romeinen aan het Wilhelmina Kinderziekenhuis te Utrecht

- **De Romeinenweek**
- **De Grijs Jager Dag**
- **De Thea Beckmanprijs**
- **Zwammerdam 2 is gereed**

Het eerste Romeinse schip, de Zwammerdam 2, is zo goed als klaar om de Restauratiewerf te verlaten. Minister Ingrid van Engelshoven heeft zaterdag 12 oktober samen met gedeputeerde Willy Zoete van de provincie Zuid-Holland de laatste balk ingehesen.

- **Ontvangst cheque Mondriaanfonds & Opening van de Nationale Archeologiedagen**

Minister Ingrid van Engelshoven, Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, heeft zaterdag 12 oktober tijdens haar bezoek aan Museumpark Archeon gemeld dat het museum een cheque van 345.000 euro ontvangt voor de restauratie van de Schepen van Zwammerdam. De minister bezocht Archeon als opening van de Nationale Archeologiedagen.

Foto v.l.n.r.: Archeoloog Tom Hazenberg, Directeur Archeon Monique Veldman, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Ingrid van Engelshoven, Directeur Mondriaanfonds Eelco van der Lingen, Directeur Archeon Jack Veldman

- **Mozaïekvloer in het badhuis**

Op vrijdag 10 mei heeft de Commissaris van de Koning van de provincie Zuid-Holland, de heer Jaap Smit, het feestelijke jubileumgeschenk onthuld van de Vereniging Vrienden van Archeon aan het jubilerende Archeon Museumpark. Dit in aanwezigheid van burgemeester mevrouw Liesbeth Spies, wethouder de heer Kees van Velzen van de gemeente Alphen aan den Rijn en directeur Hans Thuis van het Thermenmuseum uit Heerlen. Het Romeinse badhuis in Archeon is een geslaagde reconstructie van de Romeinse Thermen (badhuis) in Heerlen. In de twee nissen van het badhuis in Archeon is in nauwe samenwerking met het Thermenmuseum, Restaura en door de vrijwilligers van de Vereniging Vrienden van Archeon intensief gewerkt aan een nauwkeurige reconstructie van de mozaïekvloer in het Romeins badhuis.

Foto v.l.n.r.: Burgemeester Alphen aan den Rijn Liesbeth Spies, Commissaris van de Koning in Zuid-Holland Jaap Smit

Foto v.l.n.r.: Conservator Thermenmuseum Heerlen Karin Jeneson, Voorzitter Vrienden van Archeon Leo van Sister, Directeur Archeon Monique Veldman

- **Aansluiting bij de CANON van Nederland**
- **ANWB leukste uitje (zie bijlage I voor beoordeling)**
- **FD Gazelle award**

Op 15 november werd Archeon voor de tweede keer op rij bekroond met een FD Gazelle award.

- **Kidsproof award & uitreiking in Archeon**

8 november hadden we de geweldige Museumkids Awards 2020 uitreiking in Archeon! Museumpark Archeon werd weer uitgeroepen tot Kidsproof Museum 2020! De winnaar van 2019 was NEMO Science Museum.

- **Proefdraaien van de zonnepanelen**

Museumpark Archeon in Alphen aan den Rijn investeert in duurzaamheid in een zonnepanelenoverkapping. De bezoekers kunnen dan hun auto volgend jaar onder een dak van 1500 zonnepanelen parkeren. Voor zover bekend is Museumpark Archeon het eerste park in Nederland dat dit realiseert.

Op het parkeerterrein van Archeon is ten behoeve van de zonnepanelenoverkapping een 2034 vierkante meter kas constructie gebouwd met overspanningen van 16 meter. Het zijn 20 kappen met een breedte van 64 meter en een lengte van 36 meter. Totaal zijn er 1500 zonnepanelen geplaatst met een vermogen van 290 Wattpiek is totaal 417.000 Wattpiek, welke momenteel aan het proefdraaien zijn. De overkapping biedt plaats aan 145 auto's.

3. COLLECTIE

De collectie is ingedeeld in een drietal kerncollecties, en wordt aangevuld met een serie 'dynamische reconstructies' van bijv. kleding of gebruiksvoorwerpen. Deze dynamische reconstructies zijn, juist vanwege hun dynamische aard, niet opgenomen in het collectieregister. Deze kerncollecties zijn als volgt gedefinieerd:

De **kerncollectie archeologische voorwerpen**; deze kerncollectie is opgebouwd uit authentieke vondsten afkomstig uit het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland, aangevuld met objecten uit het depot van het Rijksmuseum van Oudheden en het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van de gemeente Rotterdam (BOOR). Deze kerncollectie, zoals te zien in het Archeologiehuis Zuid-Holland, bestaat enerzijds uit bruiklenen, en anderzijds uit een tentoonstelling in bezit van en opgesteld door het Provinciaal Archeologisch Depot in samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

De **kerncollectie reconstructies**; deze omvat statische, lastig verplaatsbare, relatief onvervangbare, duurzame authentieke reconstructies, gebaseerd op Nederlands bronnemateriaal, passend binnen de chronologische en thematische context zoals afgebeeld in Museumpark Archeon, welke door hun natuur, toepassing, schaal en uniekheid behoren tot de permanente basistentoonstelling. Deze objecten zijn vanaf de start van Museumpark Archeon verzameld, aangevuld en opgebouwd.

De **kerncollectie documenten**; deze collectie omvat brongegevens voor de reconstructies, zoals eigen bouwtekeningen, blauwdrukken, schetsen en verbouwings- en restauratieverslagen. Deze worden deels opgeslagen in archiefkasten en deels digitaal. Eventueel zijn originele bouwkundige brontekeningen ook te vinden bij de architectenbureaus. Museumpark Archeon heeft kopieën van de gebruikte archeologische rapporten. Originelen zijn te vinden bij de opgravende bevoegdheid.

COLLECTIEVERLOOP

AANWINSTEN EN RESTAURATIE IN HET MUSEUMPARK

Er zijn diverse, aanvullende reconstructies (kleding, gebruiksvoorwerpen e.d.) verworven en vervangen. Veel van het houtwerk en meubilair wordt regelmatig vervangen om het object in goede staat te houden. Hiertoe is er een onderhoudsplan waarbij o.a. alle Romeinse gebouwen geheel geschilderd worden.

Grote onderhoudswerkzaamheden en nieuwe aanwinsten die in 2019 hebben plaatsgevonden zijn:

- ✓ Het rieten dak van de stal is voor 2/3e vervangen
- ✓ De rieten daken van de middeleeuwse huizen zijn hersteld op schade
- ✓ Het eikenhout van de Castellummuur is op de plaatsen waar het nodig was vervangen.
- ✓ Er zijn nieuwe banken en trappen gemaakt in de Romeinse arena
- ✓ Van de Castellummuur is de opgaande trap vervangen. Hiermee is gestart en zal tot eind 2019 worden uitgevoerd door de bouwploeg van de vrijwilligers van de V.V.v.A. Ook wordt voor het afvoeren van regenwater een oplossing gevonden om doorrotten van het hout tegen te gaan.
- ✓ Enkele muren in de Romeinse tijd zijn verfraaid met muurschilderingen
- ✓ De locatie Dorestad is juni 2019 gereed gekomen. Grondstanders, dak, lemen vloer en huisraad zijn vervangen
- ✓ De tweede Vikingboot Gokstadfaering is door Jan Mellring in Zweden gemaakt en deze ligt nu ook bij Dorestad.
- ✓ Tweede steiger voor Dorestad
- ✓ De Zwammerdam restauratiewerf heeft het laatste van de vier delen van Zwammerdam 2 gereed.
- ✓ Er is actie ondernomen voor een tweede werf om de Zwammerdam 6 te gaan restaureren.

REGISTRATIE

KERNCOLLECTIE ARCHEOLOGISCHE VOORWERPEN

Alle objecten aanwezig in de deelcollectie op de begane grond zijn volledig ingevoerd in de database (Adlib Museum Basis 4.2). De bruiklenen zijn aangevuld en grotendeels van standplaats voorzien. Het gaat hier om 231 objecten, waarvan 11 bruiklenen verdeeld staan over twee vitrines en nog van specifieke standplaats moeten worden voorzien. Het Erfgoedhuis Zuid-Holland heeft het standplaatsregister van de bovenverdieping aangepast.

KERNCOLLECTIE RECONSTRUCTIES

Het standplaatsregister voor alle objecten uit de kerncollectie reconstructies is compleet en actueel. Alle objecten uit de kerncollectie zijn volledig geregistreerd. Per deelcollectie zijn zij verzameld en gesorteerd op standplaats.

KERNCOLLECTIE DOCUMENTEN

De kerncollectie documenten is volledig gewaardeerd en gesorteerd. Er is een systeem opgezet voor de registratie van de documenten met een waardering van 5 of 6 (zie hieronder wat deze klassen inhouden).

5. Readers & contextuele informatie: Alle readers, artikelen, omschrijvingen, tekeningen e.d. die behouden moeten worden.
6. Collectie-informatie en bronmateriaal; Alle tekeningen, rapporten, artikelen en documenten die direct horen bij een object uit de kerncollectie.

ONDERZOEK EN PUBLICATIE

Er wordt door medewerkers en vrijwilligers binnen Archeon constant nieuw onderzoek verricht naar relevante onderwerpen, bijvoorbeeld om nieuwe kleding te produceren, of om andere replica's te maken. Centraal hierin staan de productiemethoden, maar vooral ook het gebruik van de objecten. Naast dit (zelfstandig) onderzoek van de medewerkers is er ook een aantal projecten, waarbinnen aanvullend onderzoek is verricht.

- ✓ Voor de twee grote tentoonstellingen dit jaar, 'Het ontstaan van Holland' en 'Drakentanden in de Duinen. Oorlogssporen van de Atlantikwall'.
- ✓ Al jaren wordt de oude kunst van de alchemie toegepast in het chirurgijnshuis. Hiertoe wordt er met Universiteit Leiden samengewerkt om tot reconstructies te komen van bijvoorbeeld een alambiek of een destilleerkolf.

PROJECTEN

De Stichting Museumpark Archeon is 2019 betrokken geweest bij meerdere projecten. De doelstelling is om jaarlijks minstens één erfgoedproject te starten. Hieronder volgt een kort overzicht van deze projecten:

- Erfgoedlijnen (Provincie Zuid-Holland)
 - o Restauratie maritieme erfgoedcollectie van de Zwammerdamschepen i.s.m. Hazenberg Archeologie. In januari 2019 is restauratie van de Zwammerdam 2 in volle gang. Hiertoe is er een restauratie team opgezet o.l.v. Yardeni Vorst. Eind 2019 was 95% van de Zwammerdam 2 gereed.
 - o De Archeon game de Quest is ontwikkeld en in gebruik genomen. De Archeon Quest is een app voor de mobiele telefoon. Het is een actieve speurtocht door de Romeinse tijd van Archeon waarbij de bezoeker tegen andere spelers strijdt om roemies (punten). Door vragen over de Romeinse tijd te beantwoorden en opdrachten uit te voeren kan men punten scoren.
- Uitbreiding
 - o Nationaal Romeins Scheepvaartmuseum; een project met als doel het realiseren van een museum, waar de Romeinse Zwammerdamschepen in kunnen worden gepresenteerd.
- Overige projecten
 - o Bijenproject; deelname aan de Groene Cirkel. De wilde bijen populatie in Archeon is met 40 soorten wilde bijen uniek voor de regio. De fauna van Archeon, samen de rieten daken en de lemen wanden van vele van zijn gebouwen, vormen een goede omgeving voor de bijen.
 - o Trees For All, een CO² compensatieprogramma waarbij 40 eurocent per auto wordt afgedragen naar de Stichting Trees For All. Met de opbrengst worden er CO² compensatie projecten uitgevoerd zoals een bos in Bolivia.
 - o Energie neutraal exploiteren. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland R.V.O. biedt de mogelijkheid van ondersteuning met een zonne-energie investering project. In september 2019 is dit gerealiseerd.

4. BEDRIJFSVOERING

Er is voortgebouwd op de ontwikkeling van de bedrijfsvoering. De voorlichtingsstructuur voor nieuwe en bestaande medewerkers is geanalyseerd en aangevuld met een digitale omgeving, waarop relevante documenten te vinden zijn.

OR & CAO

Op 29 mei 2015 is de ondernemingsraad samengesteld, welke bestaat uit de volgende leden:

- Robert Blom, voorzitter (medewerker kantoor)
- Isabelle Cordon, vicevoorzitter (medewerker kantoor)
- Miranda van Driel, secretaris, communicatie en penningmeester (coördinator middeleeuwen park)
- Erwin Ruiters, raadslid (medewerker park)
- Marco Schlingmann, raadslid (medewerker horeca/technische dienst)
- In de zomer van 2019 zijn er verkiezingen gehouden.

De OR heeft samen met de HRM-manager en de externe adviseur B. van 't Veer gewerkt aan het invoeren van de arbeidsvoorwaarden van Museumpark Archeon. Hiertoe is er overleg geweest met de FNV. De aanpassing van de werkweek van 40 naar 38 uren is sinds 1 juli 2018 ingevoerd.

Foto v.l.n.r.: Raadslid Erwin Ruiters, Raadslid Marco Schlingmann, Secretaris Miranda van Driel, Directeur Archeon Monique Veldman, Vicevoorzitter Isabelle Cordon, Directeur Archeon Jack Veldman, Voorzitter Robert Blom

ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING (AVG)

In 2016 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) aangenomen, die in mei 2018 van kracht is geworden. In 2019 is verder uitvoering gegeven aan de verplichtingen die uit deze vernieuwde wetgeving volgen, zoals het afsluiten van verwerkersovereenkomsten. Daarnaast is met behulp van nieuwsbrieven gewerkt aan de bewustmaking van alle medewerkers inzake privacy aangelegenheden en dit is een doorlopend proces. In 2019 is een functionaris gegevensbescherming genoemd.

MEDEWERKERS

De Archeotolken en horecamedewerkers hebben dienstverbanden die gericht zijn op het seizoen wat loopt van de krokusvakantie tot 1 november. Er zijn 67 FTE's en 165 medewerkers. In de maanden december tot en met maart is Archeon open in de weekenden plus de kerstvakantie en vanaf de krokusvakantie. Jaarlijkse sluiting voor dag bezoek is de periode half januari tot de krokusvakantie. Voor gezelschappen is Archeon het gehele jaar geopend.

Met 'Archeon in de klas' gaan de Archeotolken overal in Nederland op bezoek bij scholen voor een aanvullend programma van het lesprogramma. Bijna dagelijks worden er klassen bezocht. Met de winteropenstelling en Archeon in de klas is er meer werkgelegenheid voor het hele jaar voor een steeds grotere groep van medewerkers. Vele medewerkers komen voor elk seizoen weer terug en een deel, ca. 25% zet zijn of haar carrière op een andere wijze voort en hiervoor moeten nieuwe medewerkers worden gerekruteerd. Voor de vrijwilligers geldt dit ook. In februari is er de jaarlijkse banenmarkt met een brede presentatie van werkzaamheden en ambachten die in Archeon kunnen worden uitgevoerd.

VRIJWILLIGERS

Binnen Museumpark Archeon zijn verschillende groepen vrijwilligers actief. Een gedeelte hiervan zijn bewoners van zorginstelling Ipse de Bruggen, die in het kader van hun dagbesteding onder begeleiding werk verrichten in de organisatie, of zijn er geplaatst via 'Tom in de buurt', een professioneel samenwerkingsverband dat inwoners ondersteunt op allerlei vlakken. Tom in de buurt plaatst mensen in een sociale werkomgeving, in Archeon.

Het grootste gedeelte van de vrijwilligers zijn leden van de Ver. Vrienden van Archeon. Onder begeleiding van de Commissie Vrijwilligers werken zij op verschillende afdelingen:

Schutterij – Minderbroeders – Groengroep – Museum – Bouwgroep – Technische groep – Atelier – Middeleeuwen – Romeinen – Prehistorie – Bijengroep – Zwammerdamschepen

Ook zijn er binnen de V.V.v.A. diverse vrijwilligers actief in besturen en commissies (achter de schermen):

Bestuur - Leden administratie – Vrijwilligersadministratie – Activiteiten – PR en Ledenwerving – Vrijwilligers – Jongeren Cie. – Bijenlandschap – Communicatie – Redactie Nova

In 2019 stonden er ca. 176 vrijwilligers ingeschreven bij de Ver. Vrienden van Archeon. Deze groei hangt onder andere samen met een succesvolle banenmarkt in februari en het nieuwe project binnen Museumpark Archeon: de restauratie van de Zwammerdamschepen. De Ver. Vrienden van Archeon groeit door, maar er vallen ook vrijwilligers af. Werving van nieuwe vrienden en vrijwilligers verdient blijvende aandacht.

Het op de laatste ledenvergadering gelanceerde plan om vrijwilligers samen te laten werken in een gildesysteem waarbij zij elkaars kennis versterken en zich in beginsel samen met vaste medewerkers ontwikkelen op een vooraf gekozen locatie is met enthousiasme door vrijwilligers ontvangen. Voor de meeste vrijwilligers is het hebben van leuke contacten met andere vrijwilligers, de belangrijkste reden om vrijwilliger te worden en te blijven. Elkaar helpen en begeleiden geeft zekerheid en versterkt de onderlinge band.

Vrijwilligers moeten kunnen uitgroeien tot waardevolle vrienden voor Museumpark Archeon. Natuurlijk moet voorkomen worden dat vrijwilligers zich als een parallelle groep ontwikkelen die los staat van de vaste medewerkers en de cultuur in het park. De vrijwilligersbegeleiders van de V.V.v.A. zorgen er voor dat nieuwe vrijwilligers in samenwerking met de Archeon coördinatoren goed instromen.

VEILIGHEID

In 2019 is de veiligheid en BHV (bedrijfshulpverlening)-procedure geüpdatet. Het aantal hulpverleners is uitgebreid. Ook is de voorlichtingsmethode voor medewerkers onder beschouwing genomen en geüpdatet. Om BHV'ers zichtbaarder te maken zijn er fluorescerende omhangdoeken gemaakt, die in geval van een calamiteit de BHV'er zichtbaar maken, zelfs als zij in (pre)historische kleding rondlopen. Er zijn weer brandweervoorlichting- en oefeningen georganiseerd. Iedere medewerker en vrijwilliger van Museumpark Archeon behoort deze gevolgd te hebben.

AFHANDELING KLACHTEN

Stichting Museumpark Archeon heeft een afdeling voor zorgvuldige behandeling van klachten. De klachten worden met het management besproken om herhaling van problemen te voorkomen, en er worden aanpassingen/ reparaties gemaakt waar nodig.

ARCHEON EN DUURZAAMHEID

Museumpark Archeon heeft duurzaamheid in haar DNA. De flora en fauna van het park is de afgelopen 25 jaar gegroeid tot een mooi gebied met een enorme diversiteit.

Vogels, fazanten, reigers maar bovenal en mooie populatie van maar liefst 40 wilde bijensoorten. De bebouwing van huizen met rieten daken en lemen wanden speelt hierin een belangrijke rol naast uiteraard de verzorging en het beheer van de groengroep en vrijwilligers van de groengroep.

GreenKey certificaat is het internationale duurzaamheidskeurmerk voor organisaties, Archeon heeft hier GOUD behaald.

Aandacht voor duurzaamheid is een constante factor binnen de organisatie. Er is een beleidsnota in de maak voor circulariteit van Archeon.

Door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is er een energiesubsidie verleend, wat de aanschaf van 1500 zonnepanelen mogelijk heeft gemaakt en wat het jaarverbruik van 400.000 KWh geheel dekt.

Andere duurzame keuzes die Museumpark Archeon maakt:

- ☞ Geen kunstmatige bemesting in ons park van bloemen, bomen en planten. Al onze bomen en planten zijn historisch verantwoord.
- ☞ Regen- en slotwater voor de besproeiing van onze gewassen en gras.

- ☞ Binnen in onze middeleeuwse huizen maken wij gebruik van puur biologische verf, gemaakt van natuurlijke pigmenten en botjes of gebruik makend van eieren van onze eigen kippen.
- ☞ Earth water sponsoring met waterpompen voor Malawi.
- ☞ Koffie van 100% Arabica melange op basis van biologisch geteelde en fair verhandelde koffie van hoog plantages. Een bijdrage aan betere leef- en werkomstandigheden van kleine boeren.
- ☞ Deelnemer aan het project Groene Cirkel; het bijenproject waarbij getracht wordt om de bijenpopulatie te vermeerderen.

5. GOVERNANCE

BESTURINGSMODEL

In 2015 is de Stichting Romeins Museum Alphen aan den Rijn omgevormd tot de Stichting Museumpark Archeon. Per november 2015 heeft de Stichting Museumpark Archeon dan ook de museale taken voor het geheel voor haar rekening genomen. In het organisatiemodel neemt de VOF Archeon Nova (vertegenwoordigd door de directeur) de uitvoerende taken voor zijn/haar rekening.

Er is in 2015 een concept bestuursreglement opgesteld, waarin de taken, plichten en rechten van het bestuur omschreven staan, evenals een profielschets van eventuele nieuwe bestuursleden. Dit is in 2016 aanvaard door de bestuursleden en in werking getreden. Vanaf 2017 is het bestuur gaan werken volgens deze richtlijnen.

De Acht Principes Governance Code Cultuur 2019 is door het bestuur uiteraard omarmd. "Waarde scheppen voor en in de samenleving" is het thema dat wij van harte uitdragen met onze werkzaamheden en verantwoording.

Code Diversiteit & Inclusie is een ons aan het hart liggend thema:

Meer dan 60% van de medewerkers is vrouw en ook in hogere posities zijn er meer vrouwelijke collega's.

Daarnaast zijn zij die met een hulpje in de rug werkzaamheden kunnen verrichten van harte welkom.

SAMENSTELLING

Er is besloten om naar twee nieuwe, aanvullende bestuursleden te zoeken. Er is nu een kandidaat geselecteerd maar e.e.a. heeft nog niet tot een aanstelling geleid. De heer Joerie van Sister is in 2019 aangesteld als ambtelijk secretaris.

Niko Geerlings

Huidige functie: Voorzitter

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Leidinggevende ervaring, bestuurlijke ervaring.

Nevenactiviteiten:

- ☞ Commissie Activiteiten V.V.v.A.
- ☞ Projectmanager Vitesse Vorkheftrucks BV.
- ☞ Hoofdman Die Scutterie van St. Sebastiaen

Dr. Karel Innemee

Huidige functie: Secretaris

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Wetenschappelijke/academische ervaring, Museale ervaring, educatieve ervaring.

Nevenactiviteiten:

- ☞ Onderzoeker Mediterrane Archeologie UvA.

Jack Veldman

Huidige functie: Penningmeester

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Leidinggevende ervaring, administratieve ervaring.

Nevenactiviteiten:

- ☞ Directeur Archeon.

Adelheid Ponsioen

Huidige functie: bestuurslid (sinds 2019)

Datum van aantreden: 1-10-2019

Competenties: museale en bestuurlijke ervaring

Nevenactiviteiten:

- ↪ Voorzitter Raad van toezicht museum 't Valkhof.
- ↪ Voorzitter bestuur Gelders Archief
- ↪ Lid raad van toezicht Airborn museum
- ↪ Bestuurslid Stichting Vrienden Gorcums museum
- ↪ Adviseur bestuur Stichting museum Nieuwkoop
- ↪ Bestuur Centrum voor Architectuur en Stedenbouw Arnhem

ROOSTER VAN AFTREDEN

Bestuurslid	Functie	Start termijn 1	Start termijn 2	Start termijn 3	Start termijn 4
Niko Geerlings	Voorzitter	16-06-2019	16-06-2013	16-06-2017	16-06-2021
Jack Veldman	Penningmeester	16-06-2019	16-06-2013	16-06-2017	16-06-2021
Karel Innemee	Secretaris	16-06-2019	16-06-2013	16-06-2017	16-06-2021
Adelheid Ponsoien	Algemeen lid	01-10-2019	01-10-2023	01-10-2027	01-10-2031

CCG

De Stichting Museumpark Archeon onderschrijft de Governance Code Cultuur ("Code") en past haar principes toe. De toepassing van deze principes sluit goed aan bij de doelstelling en de aard van Museumpark Archeon. De Stichting is van mening dat bij de uitvoering van haar doelstelling op transparante en integere wijze gewerkt wordt, en dat er een goede verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is tussen het bestuur en de directie.

ONAFHANKELIJKHEID

Onafhankelijkheid is een belangrijke pijler binnen de Governance van de Stichting Museumpark Archeon. Hierbij wordt de Code gevolgd. In de code staat dat Bestuurders iedere vorm van belangenverstrengeling moeten vermijden. Er is besloten dat er ten alle tijden een afvaardiging van de VOF Archeon Nova in het bestuur moet zitten, om zo de overeenkomst met het Bouwfonds (en daarmee het voortbestaan van Museumpark Archeon) garant te stellen. Bij de samenstelling en werving van nieuwe bestuursleden wordt goed gekeken naar een eventuele eerdere (arbeids)relatie met Archeon, om belangenverstrengeling te voorkomen.

BEZOLDIGING

Leden van het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Wel hebben zij jaarlijks recht op een vergoeding van € 300,- per vergadering voor de in uitoefening van hun functie gemaakte onkosten.

VERGADERINGEN BESTUUR 2019

In 2019 is het bestuur vijfmaal samengekomen. Hieronder volgt een kort overzicht van de onderwerpen per vergadering:

22 januari 2019

- Actiepunten vorige vergadering;
- Notulen bestuursvergadering 11 december 2018
- Binnenkomende post
- Samenstelling bestuur
- Planning 2019 bestuurszaken-jaarverslagen jaarrekening
- Actuele zaken
- W.v.t.t.k.

5 maart 2019

- Actiepunten vorige vergadering

- Notulen bestuursvergadering 22 januari 2019
- Binnenkomende post
- Samenstelling bestuur
- Bespreken en goedkeuren Jaarverslag 2018
- Bespreken en goedkeuren Jaarrekening 2018
- Bespreken doelstellingen
- Actuele zaken
- W.v.t.t.k.

14 mei 2019

- Actiepunten vorige vergadering
- Notulen bestuursvergadering 5 maart 2019
- Binnenkomende post
- Kandidaat bestuur
- Rooster van aftreden
- Opstellen meerjarenbegroting
- Actuele zaken
- W.v.t.t.k.

23 juli 2019

- Actiepunten vorige vergadering
- Notulen bestuursvergadering 14 mei 2019
- Binnenkomende post
- Evaluatie Governance
- Netwerken en externe relaties
- Uitbreiding bestuur en commissie van aanbeveling
- W.v.t.t.k.

7 oktober 2019

- Actiepunten vorige vergadering
- Notulen bestuursvergadering 23 juli 2019
- Welkom bestuurslid Adelheid Ponsioen
- Kandidaat voor penningmeesterschap
- Kandidaten voor raad van Advies
- Netwerken en externe relaties
- CBF-certificering stand van zaken
- W.v.t.t.k.

12 december 2019

- Governance VOF-Stichting
- Actiepunten vorige vergadering
- Notulen bestuursvergadering 7 oktober 2019
- Binnenkomende post
- Aanstelling Joerie van Sister als buitengewoon secretaris
- Veenlandschap project
- Rooster van Aftreden
- W.v.t.t.k.

Het overleg tussen Stichting en Zwammerdam projectleiding heeft op regelmatige basis plaats gevonden in 2019. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met Batavialand die het toezicht houdt op de restauratie namens het RCE.

Archeon - Museumpark

Verkiezingsrapport 2020

Verkiezingsrapport 2020 | 2

Voorwoord

Dear lezer, januari 2020.

In de laatste twee weken van januari werden voor de tweede keer de prijzen uitgereikt aan de leukste uitjes per provincie en het leukste uitje in Nederland. Voor de derde keer werd ook de categorie Leukste uitje over de grens uitgereikt.

De afrekening was dit jaar anders dan anders. In een periode van twee weken zijn de prijzen uitgereikt tijdens acht provinciale uitreikingen en een afsluutende afrekening die plaatsvond bij Dierpark Amersfoort. We zijn ontvanger bij minimaal 13 andere jaren. De ANWB-lezer boeide ook dit jaar alle uitjes bijzonder op de topaanbieder, de toeristische en de lokale economie, de natuur en de faciliteiten. De totale zijn er maar 80.000 stemmen uitgebracht op de uitjes. Ruim 45.000 ANWB-leden besloeden wie zich in elke categorie de goeder, zilveren en bronzen winnaars mogen noemen. Hun mening maakte voor ons duidelijk wat jouw sterke punten zijn en hoe je gemiddeld wordt benoemd van de top-10 uitjes per provincie, landelijke top-20 of top-10 over de grens. Naast de informatie die wij daarom bundelen in het persoonlijke rapport dat nu voor je ligt.

Tijdens de verkiezingsperiode hebben wij benadrukt weer een onderdeel te zijn mee te nemen met interessante vragen. De uitreiking hiervan vind je ook in dit rapport.

Wij wensen je veel leesplezier en als je vragen hebt over het rapport of over de samenwerking met ons, dan kun je ons altijd bereiken via landvananwb@anwb.nl.

En het heel goed samen komen!

hartelijke groet,

Namens het team van het Land van ANWB,
Daniëlle Blomma
Manager Land van ANWB

Verkiezingsuitslag

Verkiezing en methode

Het 'Leukste uitje' wordt bepaald op basis van een onderzoek onder ANWB-leden. In dit onderzoek konden alle uitjes beoordeeld worden. Bezoekers beoordeelden hun favoriete uitjes hierbij op vijf bezoekaspecten. Deze aspecten zijn door Het Land van ANWB voorafgaand aan de verkiezing bepaald.

1.1 Aspecten

De vijf bezoekaspecten waarop de ANWB-leden hun favoriete uitjes konden beoordelen zijn aanbod, faciliteiten, personeel, prijs-kwaliteitverhouding en sfeer. De prijs-kwaliteitverhouding blijft het belangrijkste aspect bij het maken van een keuze voor een uitje. Na de prijs-kwaliteitverhouding zijn de aspecten sfeer en aanbod de belangrijkste aspecten bij het maken van een keuze. De aspecten prijs-kwaliteitverhouding en faciliteiten zijn ten opzichte van vorig jaar iets in belang toegenomen. Aanbod en personeel zijn de aspecten die daarentegen iets in belang zijn afgenomen. Men hecht dezelfde waarde aan het aspect sfeer.

In hoeverre vind je onderstaande aspecten belangrijk bij de keuze om een bepaald uitje te bezoeken?

1.2 Controleslagen voor de betrouwbaarheid van de 1.2
Om de betrouwbaarheid van de uitkomsten te vergroten zijn onder andere de volgende controleslagen uitgevoerd:

Fraude check

De fraude check is bedoeld om de kwaliteit van de dataset te verhogen. Responses worden onder andere beoordeeld op doorlooptijd, antwoordpatronen en er wordt een analyse op IP-adressen uitgevoerd.

Weging op basis van het belang van de aspecten

De aspecten zijn voor de consument niet allemaal even belangrijk, daarom is bij het berekenen van het eindcijfer rekening gehouden met de waarde die aan de afzonderlijke aspecten gehecht wordt. Dit betekent dat aspecten die belangrijker zijn, zwaarder meetellen bij het bepalen van het eindcijfer. Het belang van de aspecten is vastgesteld op basis van een representatieve aselecte steekproef onder het Q&A paneel (zie pagina 17). Op basis daarvan is per deelnemend uitje een gewogen eindcijfer uitgerekend.

Correctie van het gewogen eindcijfer op basis van de zekerheidsmarge

Het gewogen eindcijfer is tenslotte nog gecorrigeerd op basis van een zekerheidsmarge van 90%. De behaalde, gemiddelde eindscores worden gecorrigeerd op basis van de statistische correctiefactor bij 90% betrouwbaarheid en het bijbehorende aantal waarnemingen. Algemeen geldt dat deze correctiefactor afneemt naarmate het aantal beoordelingen toeneemt.

1.3 Bekendmaking winnaars

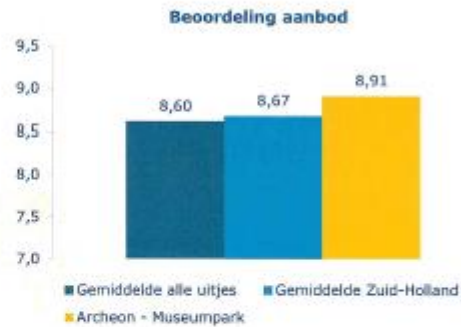
Per provincie, landelijk en over de grens wordt gekeken welk uitje het hoogste gecorrigeerde cijfer heeft. De veertien uitjes (twaalf provincies plus landelijk en over de grens) worden vervolgens benoemd tot 'Leukste uitje'. De winnaars zijn gedurende de laatste twee weken van januari 2020 bekend gemaakt tijdens acht provinciale uitreikingen en een afsluitende uitreiking voor de uitreiking van het leukste uitje van Nederland en over de grens. Daarnaast is er per categorie bekendgemaakt wie de zilveren en bronzen award heeft gewonnen.

Archeon - Museumpark

In deze grafiek is het **gewogen eindcijfer** te zien. Daarnaast is dit eindcijfer vergeleken met het gemiddelde van de provincie (uitjes met 50 of meer beoordelingen) en het gemiddelde van alle beoordeelde uitjes (met 50 of meer beoordelingen).

Hierna komen alle aspecten op alfabetische volgorde aan bod.

In dit figuur is de beoordeling te zien voor het aspect **aanbod**. Voor het gemiddelde van alle uitjes geldt dat zij een 8,60 hebben behaald op dit aspect.

Archeon - Museumpark

In dit figuur is de beoordeling te zien voor het aspect **faciliteiten**. Voor het gemiddelde van alle uitjes geldt dat zij een 8,30 hebben behaald op dit aspect. Ondanks dat dit een mooi cijfer is, is faciliteiten hiermee het laagst gewaardeerde aspect.

In dit figuur is de beoordeling te zien voor het aspect **personeel**. Het personeel van de uitjes wordt over het algemeen goed gewaardeerd. Voor het gemiddelde van alle uitjes geldt dat zij een 8,60 hebben behaald op dit aspect.

Archeon - Museumpark

In dit figuur is de beoordeling te zien voor het aspect **prijs-kwaliteitverhouding**. Voor het gemiddelde van alle uitjes geldt dat zij een 8,34 hebben behaald op dit aspect.

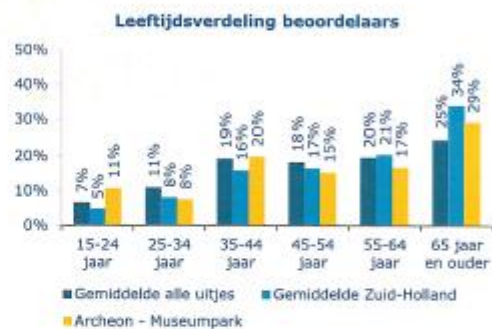
In dit figuur is de beoordeling te zien voor het aspect **sfeer**. De sfeer van de uitjes wordt over het algemeen het hoogst gewaardeerd! Voor het gemiddelde van alle uitjes geldt dat zij een 8,76 hebben behaald op dit aspect.

Verdeling op basis van geslacht en leeftijd

In dit figuur is de verdeling op basis van **geslacht** te zien. Deze verdeling wordt ook getoond voor het gemiddelde van de provincie en het gemiddelde van alle beoordeelde uitjes.

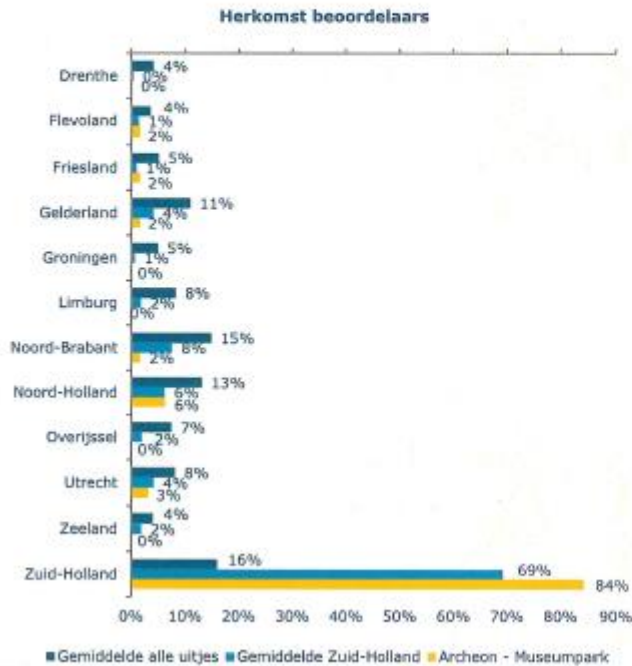
Voor het gemiddelde van alle uitjes geldt dat 61% van de respondenten vrouw is en dat 39% man is.

In dit figuur wordt de verdeling van de **leeftijd** getoond. De leeftijdsverdeling van het uitje wordt daarnaast vergeleken met de leeftijdsverdeling van het gemiddelde van de provincie en het gemiddelde van alle beoordeelde uitjes.

Voor het gemiddelde van alle uitjes geldt dat de groep 65 jaar en ouder het grootst is met 25% van de respondenten.

Herkomst beoordelaars

In dit figuur wordt de **herkomst** van de bezoekers van het uitje getoond. Dit wordt vergeleken met het gemiddelde van de provincie en het gemiddelde van alle beoordeelde uitjes.

Voor het gemiddelde van alle uitjes geldt dat de meeste bezoekers uit Zuid-Holland (16%) en Noord-Brabant (15%) komen.

Resultaten per provincie

Het **gewogen eindcijfer** is van de landelijke uitjes, de uitjes over de grens en per provincie berekend. De resultaten zijn in de grafiek hierboven weergegeven.

De gewogen eindcijfers van de uitjes in Drenthe zijn gemiddeld het hoogst (8,90). Hierna komen de uitjes in de provincie Utrecht en Gelderland met een gewogen eindcijfer van 8,83 en 8,82.

Hierna komen alle aspecten op alfabetische volgorde aan bod.

De uitjes in de provincie Drenthe zijn het beste beoordeeld op het aspect **aanbod**. Gemiddeld behaalden de uitjes in Drenthe een 8,95. Hierna worden de uitjes in de provincies Utrecht en Gelderland het beste beoordeeld op het aspect aanbod met een gemiddelde van 8,92 en 8,82.

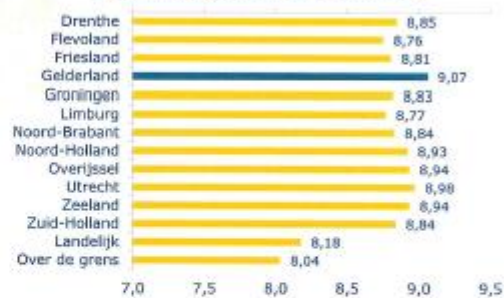
Resultaten per provincie

Beoordeling faciliteiten per provincie

De uitjes in de provincie Drenthe hebben de beste beoordeling ontvangen op het aspect **faciliteiten**. Zij werden hierop beoordeeld met een 8,64. Hierna volgen de uitjes in de provincie Flevoland met een 8,61.

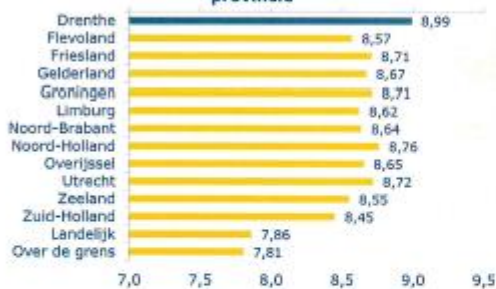
Beoordeling personeel per provincie

Het **personeel** van de uitjes in de verschillende provincies wordt erg hoog beoordeeld. Het personeel van de uitjes in de provincie Gelderland krijgt het hoogste cijfer van de bezoekers (9,07). Daarna volgt de provincie Utrecht met een gemiddelde van 8,98.

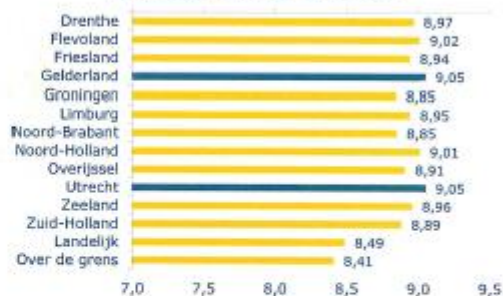
Resultaten per provincie

Beoordeling prijs-kwaliteitverhouding provincie

Bezoekers beoordelen de uitjes in de provincie Drenthe op het aspect **prijs-kwaliteitverhouding** het hoogst met een 8,99. Uitjes in de provincie Noord-Holland werden daarna als beste beoordeeld door de respondenten, namelijk met een 8,76.

Beoordeling sfeer per provincie

De uitjes in de provincies Gelderland en Utrecht zijn het beste beoordeeld op het aspect **sfeer**. Gemiddeld behaalden de uitjes uit deze provincies een 9,05. Hierna worden de uitjes in de provincies Drenthe en Zeeland het beste beoordeeld op het aspect sfeer met een gemiddelde van 8,97 en 8,96.

Het Land van ANWB

Achtergrondinformatie over het Land van ANWB

Het Land van ANWB wordt alweer tien jaar gebruikt door de ANWB-leden om leuke en bijzondere uitjes in Nederland te vinden. Groot, klein, dichtbij of ver weg en bij steeds meer uitjes ontvangen ze een aantrekkelijk voordeel of voorrecht.

Alleen in samenwerking met de vrije tijds branche kan het Land van ANWB de ANWB-leden een streepje voor geven. Samen kunnen we ervoor zorgen dat ANWB-leden optimaal kunnen genieten van een uitje en dat de branche een mooi platform heeft om haar aanbod onder de aandacht te brengen.

Facts & Figures Land van ANWB

Op het Land van ANWB kunnen ANWB-leden naast uitjes in de dagrecreatie branche ook terecht voor een avondje uit of een weekendje weg in Nederland. In 2019 gingen ruim 1 miljoen leden er via ANWB op uit.

Land van ANWB-verkiezing

Bij de verkiezing Leukste uitje 2020 bepalen de ANWB-leden wie de winnaar wordt. De stemronde van de verkiezing verliep online via www.anwbleuksteuitje.nl van 22 juli 2019 tot en met 3 november 2019. Alle uitjes, toegankelijk voor alle leeftijden met een min of meer permanent karakter, op een vaste locatie, deden automatisch mee. Voor de landelijke verkiezing stelde de redactie van het Land

van ANWB de uitjes vast op basis van een aantal criteria, namelijk de 40 uitjes met de grootste bezoekersaantallen per jaar (> 450.000) en een landelijke uitstraling.

Criteria

De uitjes werden door ANWB-leden beoordeeld op de aspecten prijs-kwaliteitverhouding, sfeer, personeel, aanbod en faciliteiten. De totaalwaardering gecorrigeerd met een factor voor het aantal stemmen bepaalde het eindresultaat. De berekeningen laten wij over aan onderzoeksbureau Q&A.